

ISBN: 978-625-7014-33-5

© 2018 Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A. Ş.

Ketebe Yayınları: 242

Felsefe - Bilim

Editör

Mehmet Arıkan

Kapak

Harun Tan

Düzeltili

Hüsna Baka

Mizanpaj

Nilgün Sönmez

İlk Baskı
Tarihi 2014

**KETEBE'DE
1. BASKI**

Şubat 2020
İstanbul

ketebe.com

Ketebe Yayınları

Sertifika No. 34989

Maltepe Mahallesi Fetih

Caddesi No: 6 Dk: 2

Topkapı 34010 İstanbul

Tel: 212.612 29 30

e-mail: ketebe@ketebe.com

Baskı ve Cilt

Mega Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.

Cihangir Mah. Güvercin Cad.

No: 3/1 Baha İş Merkezi A Blok

Kat: 2 34310 Haramidere -

Avcılar / İstanbul Sertifika No: 44452

Tel: 212.412 17 00

© Eserin her hakkı anlaşmalı olarak Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.'ne aittir.
İzinsiz yayınlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Kendini Aramak

İnsan-Tarih Yazıları

İ H S A N F A Z L I O Ğ L U

KETEBE

İhsan Fazlıoğlu

Prof.Dr., İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü. 1966 yılında Ankara'da doğdu. İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü'nü bitirdi (1989). Ürdün Üniversitesi'nde (Amman) ve Arap Bilim Tarihi Enstitüsü'nde (Halep) bilim ve matematik tarihi üzerinde araştırmalar yaptı (1990-1992). Yüksek lisans çalışmasını İ.Ü. Bilim Tarihi Bölümü'nde (1993); doktorasını İ.Ü. Felsefe Bölümü'nde tamamladı (1998). Oklahoma Üniversitesi'nde (ABD) sahasıyla ilgili araştırmalar yaptı (2001-2002). McGill Üniversitesi, İslam Araştırmaları Enstitüsü'nde misafir öğretim üyesi olarak bulundu, proje danışmanlığı yaptı ve kıdemli araştırmacı olarak çalıştı (2008-2011). Fazlıoğlu hâlen İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü'nde öğretim üyesidir. Fazlıoğlu, felsefe-bilim tarihi ile matematik tarihi ve felsefesi üzerine yoğunlaşmakta, özellikle bu yapıların İslam-Anadolu Selçuklu-Osmanlı-Türk medeniyet tarihi içindeki gelişmelerini yazma kaynaklara dayanarak incelemekte ve yayınlar yapmaktadır.

İçindekiler

Takdim	7
Soru da <i>İnsandır</i> , Yanıt da	9
<i>İnsan</i> Olmak İşte Bütün Mesele.....	13
Hakikat ve Siyaset Olarak <i>İnsan</i>	17
Nizâm-ı Âlem <i>İnsan</i> Demektir.....	21
Bir Özgürlük Masalı	25
Kendilik Üzerine Düşünceler	29
Bu-ara-da Olmak.....	33
Yer Tutmak, Yere Tutunmak.....	37
Bu-ara-da Olan'ın Dili: Şiir.....	41
Oruç: Bu -ara-da Kendini Ara-mak.....	45
İlim Aklın İbâdetidir	49
Her Gerçek Doğru Değildir.....	53
Söz Ola Sıhhati Müspet İstikameti Muhkem	59
Ya Mevcûda Katıl Ya İcat et!.....	63
Ne Övgü Ne Sövgü, Sadece Bilgi.....	67
Terimsiz ve Yöndemsiz Düşünme.....	71
Nazarsız Manzara: Yalnızca Bir Temenni.....	75

Küresizlik Sorunu	79
Paradigma mı, Perspektif mi	83
Sistem Körlüğü	87
Hayatı Ön-görmek	91
Hakikati Söyle, İşine Geleni Eyle!.....	95
Ölenler Öldü, Kalan Sağlar Haindir!.....	99
Yön-etme ile İdâre Etme	103
Terbiye, Talîm, Edeb	107
Sihir ve Şuûr.....	111
Ölçü Almadan Elbise Dikmek.....	115
Milleti Millet Kılan Hüznüdür	119
Varlık Duyuşu.....	123
Akıl Kayıp, Vicdan Metrûk, Gönül Mahzûn.....	127
İlkbahar Değişleri	131
Modern Bilim: Sahîh Bir İtikâd Arayışı	135
Gökyüzünü Bilmeliyiz Pencereden Bakmadan.....	139
Sahîh Bir Gelecek İçin Sahîh Bir Geçmiş Tasavvuru Şart mıdır	143
Yeni Bir Medeniyet, Yeni Bir Theo-Ontoloji.....	147
Sallama Din Tasavvuruna Karşı Değıniler.....	153
<i>Kurban</i> : Sınıra Yakın Durmak	157
Tîn ile Dîn.....	161
Anlamdaş Olmak Millet Olmanın Temelidir.....	165
Aynı Hâli Paylaşmak.....	169
Maslahat -versus- Menfaat	173
Kocakarı Sosyolojisi.....	177

Takdim

“Nasıl ki bir gülün varolabilmesi için bütün bir Evren’in varolması elzem ise bir *insanın* varolabilmesi için de Evren’in yanında bütün bir *hayâtın* varolması gerekir.” cümlesi ile başlayıp “Bilgi, kendine kayıtsız kalan kişileri ve toplumları affetmez!” yargısıyla biten bu kitap, esas itibarıyla Haziran 2003 ile Mayıs 2010 tarihleri arasında *Anlayış* dergisinde yayımlanan yazıların, insanı, tabiatı, hayatı, bilgiyi ve inancı *kendilik* arayışı içinde sorgulayan 42 tanesinin bir araya getirilmesi ile oluştu... Yazılar yayımlandıkları tarihsel sıraya göre değil, işaret edilen temel kavramlar etrafında düzenlendiler; yine de imla ve ifade dışında içerik açısından herhangi bir tashih ve tadile tâbi tutulmayarak, kaleme alındıkları bağlamın ahvaline ilişkin özelliklerini de muhafaza ettiler. Böylelikle şahit oldukları olgu ve olayları, tüm zayıf ve güçlü yönleriyle hem hissî hem de fikrî açıdan temsil etmeyi sürdürdüler.

Her yazı ister açık ister gizli belirli soruların peşinde koşan bir arayışın ifadesidir; nihâî bir kararın değil... Karar her ne kadar bir istikrâr talebinin zorunlu sonucu olarak görünse de her arayış, ikameti değil, seferi gerektirir. Seferde ulaşılan her menzil yalnızca uygun yanıtın devşirildiği bir varıştır ve dahi yeni bir arayış için yeni bir soruyla muhatap olunan bir çıkış...

Yazarın seferi devam ettiğine göre bu yazılar da bir kararın değil bir arayışın ifadesi olarak kabul edilebilirler. Yine de açık olan bir nokta var: Manzaranın nazara tâbi olduğu, istikame-tini de *nokta-i nazardan* aldığı bilincinden hareketle insanı hem hakikat hem de siyaset cihetinden kendine konu kılan bu yazılar en nihayetinde sorunun da yanıtın da insan olduğu sonucuna ulaşırlar; insan yani kendilik bilinci...

Soru da *İnsandır*, Yanıt da¹

Nasıl ki bir gülün varolabilmesi için bütün bir Evren'in varolması elzem ise, bir *insanın* varolabilmesi için de Evren'in yanında bütün bir *hayâtın* var olması gerekir. Çünkü şey *tabîata* doğarken insan *hayâta* doğar. Bu nedenle insan, *tabîata* bağlı beşeriyeti yanında, metafizik bir varlıktır. Metafizik bir varlık olduğu için de, her şeyiyle bir sorudur.

İnsan denilen soruya verilecek yanıtlar her şeyden önce insanın üçlü; *hissî*, *vicdanî* ve *aklî* yapısı dikkate alınarak verilmelidir. Bu üçlü yapıdan birinin ihmali veya reddi insanı sakatlar, en azından rencide eder. İnsanın *duyusunu* sakatlayan, *duygusunu* körelten, düşüncesini ketleyen her türlü yanıt, insan denilen soruya tam bir karşılık olamayacağından bunalıma neden olur. Bunalım her türlü bildirişim ve iletişim imkânını ortadan kaldıracığından sonuç insanın kendi kendini imhasıdır.

İnsanın yalnızca duyusuna ağırlık veren yanıtlar hayvanîliğe, yalnızca duygusunu öne çıkartan yanıtlar mistikliğe, yalnızca düşüncesini önemseyen yanıtlar ise vahşiliğe neden olmuştur.

1 Mayıs-2005, sayı 24, s. 74-75.